

ЦЭНТРАЛЬНАЯ НАВУКОВАЯ БІБЛІЯТЭКА ІМЯ Я. КОЛАСА
НАЦЫЯНАЛЬнай АКАДЭМІі НАВУК БЕЛАРУСІ

АДДЗЕЛ РЭДКІХ КНІГ І РУКАПІСАЎ

ФОНД № 63

“КЛЮСАЎ Р. Н.”

ВОПІС № 1

Крайнія даты матэрыялаў вопісу
1957-1985 і б/д

Колькасць адзінак захавання ў вопісе
98 (дзевяноста восем)

Дата афармлення вопісу кастрычнік 2009 г.

С Х Е М А
сістэматызацыі фонду № 63 “Клюсаў Р. Н.”
(1957-1985 і б/д)

1. Манаграфія “Асновы і нормы сучаснай беларускай пунктуацыі”, матэрыялы да яе і інш. (1970-1984)
2. Артыкулы (1961-1983 і б/д)
3. Нататкі, даведкі, заметкі і інш. (1957-1984 і б/д)
4. Тэзісы лекцый, дакладаў і інш. (1965-1974 і б/д)
5. Рэцэнзіі, водзывы, крытычныя заўвагі (1958-1984 і б/д)
  - 5.1. Рэцэнзіі, водзывы, крытычныя заўвагі на кнігі (1958-1984 і б/д)
  - 5.2. Водзывы на доктарскія дысертацыі (1959-1971)
  - 5.3. Водзывы на кандыдацкія дысертацыі (1962-1980 і б/д)
6. Пісьмы Р. Н. Клюсава да розных асоб і ўстаноў (па храналогіі) (1966-1982)
7. Дакументы да біяграфіі (1984-1985)

З М Е С Т
вопісу № 1 фонду № 63 “Клюсаў Р. Н.”
(1957-1985 і б/д)

Назва раздзелаў	№ адз. зах.	№ стар.
1. Манаграфія “Асновы і нормы сучаснай беларускай пунктуацыі”, матэрыялы да яе і інш.	1-10	1-2
2. Артыкулы	11-32	2-6
3. Нататкі, даведкі, заметкі і інш.	33-43	6-8
4. Тэзісы лекцый, дакладаў і інш.	44-50	8-9
5. Рэцэнзіі, водзывы, крытычныя заўвагі	51-89	9-17
5.1. Рэцэнзіі, водзывы, крытычныя заўвагі на кнігі	51-69	9-13
5.2. Водзывы на доктарскія дысертацыі	70-73	13-14
5.3. Водзывы на кандыдацкія дысертацыі	74-89	14-17
6. Пісьмы Р. Н. Клюсава да розных асоб і ўстаноў (па храналогіі)	90-96	18-19
7. Дакументы да біяграфіі	97-98	19

Д А В Е Д К А
пра фондаўтваральніка і склад фонду
№ 63 “Клюсаў Р.Н.”

Рыгор Нічыпаравіч Клюсаў нарадзіўся 21 студзеня 1916 г. ў вёсцы Перавалочнае Клімавіцкага раёна Магілёўскай вобласці ў сям’і настаўніка. Скончыў Мілаславіцкую сямігодку, а потым – Магілёўскі педтэхнікум. У 1932 г. паступіў на літаратурна-лінгвістычнае аддзяленне Магілёўскага дзяржаўнага педагагічнага інстытута. Пасля заканчэння яго ў 1935 г. працаваў настаўнікам на Барысаўшчыне ў Вяляціцкай, а потым Лошніцкай сярэдніх школах. У лістападзе 1939 г. быў прызваны ў армію. Падчас Вялікай Айчыннай вайны знаходзіўся на фронце, быў некалькі разоў паранены. Пасля дэмабілізацыі ў 1945 г. вярнуўся на месца сваёй ранейшай працы. З 1950 па 1954 вучыўся ў аспірантуры пры Мінскім дзяржаўным педагагічным інстытуце імя М.Горкага па спецыяльнасці “беларуская мова”. Пасля яе заканчэння загадваў кафедрамі беларускай мовы ў Полацкім (1954-1959), Брэсцкім (1959-1962) і Магілёўскім (1962-1976) педагагічных інстытутах.

Першыя навуковыя публікацыі Р.Н.Клюсава з’явіліся ў 1958 г. У 1961 г. ён абараніў кандыдацкую дысертацыю на тэму “Асаблівасці словаўтварэння тэрміналагічнай лексікі сучаснай беларускай літаратурнай мовы: па матэрыялах “Русско-белорусского словаря”.

Найбольш вядомыя працы Р. Н. Клюсава, створаныя для студэнтаў філалагічных факультэтаў, – дапаможнік “Сучасная беларуская пунктуацыя” ў сааўтарстве з А. Л. Юрэвічам (1966 і 1972) і “Зборнік дыктантаў павышанай цяжкасці” ў сааўтарстве з Л. І. Аляксеенка (1970). На аснове дапаможніка “Сучасная беларуская пунктуацыя” Р. Н. Клюсаў завяршыў у 1978 г. манаграфію “Асновы і нормы сучаснай беларускай пунктуацыі”, аднак усе спробы выдаць яе, нават пры наяўнасці станоўчых водгукаў, не ўвянчаліся поспехам.

Кола асноўных навуковых інтарэсаў Р. Н. Клюсава – лексікалогія, граматыка, стылістыка. Работа над кандыдацкай дысертацыяй абвастрыла яго цікавасць да беларускай навуковай тэрміналагічнай лексікі. Вялікую ўвагу ўдзяляў Р. Н. Клюсаў таксама культуры сучаснай беларускай літаратурнай мовы, яе стылістыцы, словаўжыванню. Шмат яго артыкулаў прысвечана і складаным праблемам граматыкі, ў першую чаргу – сінтаксісу.

Р. Н. Клюсаў заўсёды ўважліва сачыў за лінгвістычным жыццём рэспублікі, актыўна ўключаўся ў навуковыя дыскусіі, выступаў з рэцэнзіямі на новыя мовазнаўчыя працы. Пра што б ён не пісаў, яго працы заўсёды вызначаліся грунтоўнасцю і глыбокай эрудыцыяй, дасціпнасцю і вастрынёй думкі.

За плённую педагагічную і грамадскую работу Р. Н. Клюсаў быў неаднаразова ўзнагароджаны ордэнам “Знак Пашаны”, медалём “За доблесную працу”, знакам “Выданік асветы”, ганаровымі граматамі Міністэрства вышэйшай адукацыі.

Памёр Р.Н. Клюсаў 27 красавіка 1990 года.

Матэрыялы з асабістага архіва Рыгора Нічыпаравіча Клюсава былі перададзены ў рукапісны фонд аддзела рэдкіх кніг і рукапісаў ЦНБ НАН Беларусі ў маі 1985 г. у дар. Да матэрыялаў было дадазена пісьмо навуковых супрацоўнікаў Інстытута мовазнаўства імя Я. Коласа АН БССР А. Я. Баханькова, А. А. Крывіцкага і І. Я. Яшкіна, у якім адзначалася каштоўнасць прадстаўленых дакументаў.

Пасля навукова-тэхнічнай апрацоўкі фонд налічвае 98 адзінак захавання за перыяд з 1957 г. па 1985 г. і б/д.

Архіў складаецца з наступных тэматычных груп:

1. Манаграфія “Асновы і нормы сучаснай беларускай пунктуацыі”, матэрыялы да яе і інш.
2. Артыкулы.
3. Нататкі, даведкі, заметкі і інш.
4. Тэзісы лекцый, дакладаў і інш.
5. Рэцэнзіі, водзывы, крытычныя заўвагі (на кнігі, доктарскія і кандыдацкія дысертацыі).
6. Пісьмы Р. Н. Клюсава да розных асоб і ўстаноў (па храналогіі).
7. Дакументы да біяграфіі (рукапісная аўтабіяграфія і верш, прысвечаны Р.Н.Клюсаву).

Кастрычнік 2009 г.

Складальнік І.Л.Мурашова

ВОПІС

Парадкавы нумар	Справаводны нумар	ЗАГАЛОЎКІ АДЗІНАК ЗАХАВАННЯ	Даты пачатку і заканчэн ня (крайнія даты)	Колькасць лістоў	Заў- вагі
		1. МАНАГРАФІЯ “Асновы і нормы сучаснай беларускай пунктуацыі”, матэрыялы да яе і інш. (1970–1984)			
	1.	“Асновы і нормы сучаснай беларускай пунктуацыі”. Манаграфія. Ч.І. Аўтары- заваны машынапіс, на беларускай мове.	1978– 1979	82	
	2.	“Асновы і нормы сучаснай беларускай пунктуацыі”. Манаграфія. Ч.ІІ (гл. 1–10). Аўтарызаваны машынапіс, на беларускай мове.	1978– 1979	155	
	3.	“Асновы і нормы сучаснай беларускай пунктуацыі”. Манаграфія. Ч.ІІ (гл. 11–24). Аўтарызаваны машынапіс, на беларускай мове.	1978– 1979	247	
	4.	“Асновы і нормы сучаснай беларускай пунктуацыі”. Манаграфія. Ч.І. Аўтарыза- ваны машынапіс, на беларускай мове.	1982	98	
	5.	“Асновы і нормы сучаснай беларускай пунктуацыі”. Манаграфія. Ч.ІІ (гл. 1–14). Аўтарызаваны машынапіс, на беларускай мове.	1982	177	
	6.	“Асновы і нормы сучаснай беларускай пунктуацыі”. Манаграфія. Ч.ІІ (гл. 15–24). Аўтарызаваны машынапіс, на беларускай мове.	1982	136	

ВОПІС

Парадкавы нумар	Справаводны нумар	ЗАГАЛОЎКІ АДЗІНАК ЗАХАВАННЯ	Даты пачатку і заканчэння (крайнія даты)	Колькасць лістоў	Заўвагі
	7.	Матэрыялы (перапіска, выдавецкі дагавор, аўтарская даведка) аб выданні вучэбнага дапаможніка Р. Н. Клюсава “Сучасная беларуская пунктуацыя” у 1972 г. Машынапіс, рукапіс, друк, на беларускай, рускай мовах.	1970–1972	9	
	8.	Матэрыялы (перапіска, выдавецкі дагавор, рэцэнзіі, аўтарская даведка) аб перавыданні вучэбнага дапаможніка Р. Н. Клюсава “Сучасная беларуская пунктуацыя” у 1977–1979 гг. (Не выдадзена). Машынапіс, рукапіс, друк, на беларускай, рускай мовах.	1977–1980	36	
	9.	Матэрыялы (выпіска з пратакола, перапіска, анатацыя і інш.) аб выданні манаграфіі Р. Н. Клюсава “Асновы і нормы сучаснай беларускай пунктуацыі” у 1979–1980 гг. (Не выдадзена). Машынапіс, рукапіс, на беларускай, рускай мовах.	1979–1980	26	
	10.	Матэрыялы (перапіска, анатацыя, рэцэнзіі і інш.) аб выданні манаграфіі Р. Н. Клюсава “Асновы і нормы сучаснай беларускай пунктуацыі” у 1980–1984 гг. (Не выдадзена). Машынапіс, рукапіс, на беларускай, рускай мовах.	1980–1984	78	
		2. АРТЫКУЛЫ (1961–1983 і б/д)			
	11.	“Аб некаторых асаблівасцях пунктуацыі пры перадачы чужой мовы”. Артыкул. Аўтарызаваны машынапіс, на беларускай мове.	1961 верас.28	19	

ВОПІС

Парадкавы нумар	Справаводны нумар	ЗАГАЛОЎКІ АДЗІНАК ЗАХАВАННЯ	Даты пачатку і заканчэння (крайнія даты)	Колькасць лістоў	Заўвагі
	12.	“Великий ученый и просветитель (к 250-летию со дня рождения М. В. Ломоносова)”. Артыкул. Аўтарызаваны машынапіс з паметкай аўтара: “Опубликовано в урезанном виде в Брестской газете “Заря” 19.XI.61 г.”. На рускай мове.	1961 лістап. 14	7	
	13.	“К дискуссии о реформе русского правописания”. Артыкул. Аўтарызаваны машынапіс з паметкай аўтара: “Опубликовано в № 5 “Русского языка в школе”, 1963 г.”. На рускай мове.	1963 студз. 31	13	
	14.	Р. Н. Ключаў, А. А. Столяр. “Аб некаторых пытаннях выдавецкай справы ў “Народнай асвеце”. Артыкул. Аўтарызаваны машынапіс з паметкай аўтара: “Столяраў тут адзін подпіс”. На беларускай мове.	1965 лістап. 11	7	
	15.	“Што напісана пяром...”. Артыкул. Аўтарызаваны машынапіс з рукапіснай ўстаўкай аўтара, на беларускай мове. Дадатак: пісьмо Р. Шкрабы да Р. Н. Ключава адносна вышэйзгаданага артыкула; спіс цытаваных матэрыялаў, складзены аўтарам.	1967 і б/д	13	
	16.	“Откуда пошла свинья свиньей”. Артыкул. Аўтарызаваны машынапіс з паметкай аўтара: “Напечатано в урезанном виде: “Русский язык в школе”, 1974, № 5, стр. 93–94”. На рускай мове	1973 лістап. 23	9	

ВОПІС

Парадкавы нумар	Справаводны нумар	ЗАГАЛОЎКІ АДЗІНАК ЗАХАВАННЯ	Даты пачатку і заканчэння (крайнія даты)	Колькасць лістоў	Заўвагі
	17.	“Беларуская формула таблічнага множання “пяць у пяць”. (З назіранняў над семантыкай прыназоўніка “у”)”. Артыкул. Аўтарызаваны машынапіс з паметкай аўтара: “Апублікавана: “Веснік БДУ”, № 2, 1974”. На беларускай, рускай мовах. Дадатак: пісьмо Р. Н. Клюсава да М. Г. [Булахавы] адносна вышэйзгаданага артыкула.	1973 снеж. 10	13	
	18.	“Нумеративные слова типа “энный” в русском языке”. Артыкул. Варыянты. Аўтарызаваны машынапіс з рукапіснымі ўстаўкамі аўтара, на рускай мове.	1973– 1976	22	
	19.	“О типах подчинения в сложных предложениях с несколькими придаточными”. (“Комплексное подчинение в трехкомпонентном предложении”). Артыкул. Варыянты. Аўтарызаваны машынапіс, на рускай мове.	1974 студз.16 і б/д	21	
	20.	“Юстын Адамавіч Шакаль”. Артыкул. Чарнавік, белавік. Машынапіс з аўтарскай праўкай, на беларускай мове. Дадатак: пісьмы [М. Г. Булахавы] і А. Я. Супруна да Р. Н. Клюсава адносна вышэйзгаданага артыкула, даведка Р. Н. Клюсава “Ю. А. Шакаль”.	1974, 1976, 1983	24	
	21.	“Обособленные инфинитивы и инфинитивные обороты”. Артыкул. Аўтарызаваны машынапіс, на рускай мове.	1974 лют.22	24	

ВОПІС

Парадкавы нумар	Справаводны нумар	ЗАГАЛОЎКІ АДЗІНАК ЗАХАВАННЯ	Даты пачатку і заканчэн ня (крайнія даты)	Колькасць лістоў	Заў- вагі
	22.	“Эпізод з гісторыі руска-беларускіх літаратурных сувязей”. (“Над старонкамі Коласа”). Артыкул. Варыянты. Аўтарызаваны машынапіс, на беларускай мове. Дадатак: пісьмы Р. Н. Ключава да У. В. [Анічэнкі] адносна вышэйзгаданага артыкула.	1974– 1976	21	
	23.	“Обращение”. Артыкул. Машынапіс з аўтарскай праўкай, на рускай мове.	1975 снеж.12	25	
	24.	“О причинах некоторых трудностей в изучении обращений”. Артыкул. Аўтарызаваны машынапіс, на рускай мове.	1977 лют.17	23	
	25.	“О разработке проблематики обращения”. Артыкул. Варыянты. Аўтарызаваны машынапіс, на рускай мове. Дадатак: перапіска Р. Н. Ключава з А. Е. Супруном адносна вышэйзгаданага артыкула.	1977– 1979	100	
	26.	“О личных значениях существительных”. Артыкул. Варыянты. Аўтарызаваны машынапіс з паметкай аўтара: “Подправленный вариант послан в “Вестник БГУ” – 2 экз. 5 ноября 1980 г.”, на рускай мове.	1979 лістап. 12	10	
	27.	“О затруднениях в размежевании обращений и подлежащих”. Артыкул. Аўтарызаваны машынапіс, на рускай мове.	1979 снеж.7	11	
	28.	“Белорусско-русские параллели в передаче личных имен”. Артыкул. Аўтарызаваны машынапіс, на рускай мове.	1980 лістап.– снеж.	26	

ВОПІС

Парадкавы нумар	Справаводны нумар	ЗАГАЛОЎКІ АДЗІНАК ЗАХАВАННЯ	Даты пачатку і заканчэння (крайнія даты)	Колькасць лістоў	Заўвагі
	29.	“Общая типология придаточных определительных предложений в русском языке”. Артыкул. Варыянты. Аўтарызаваны машынапіс, на рускай мове.	1981 студз., 1984 крас.	25	
	30.	“О разновидностях приложений”. Артыкул. Аўтарызаваны машынапіс, на рускай мове.	1981 сак.	13	
	31.	“О предикативных связках “есть” и “это”. Артыкул. Варыянты. Машынапіс, на рускай мове.	1983 сак.– крас.	31	
	32.	“Акцэнталагічная варыянтнасць тыпу “ваду”, “нагу” – “воду”, “ногу”. Артыкул. Машынапіс, на беларускай мове.	б/д	19	
		3. НАТАТКІ, ДАВЕДКІ, ЗАМЕТКІ І ІНШ. (1957–1984 і б/д)			
	33.	“Аб некаторых практычных задачах беларускага мовазнаўства”. Нататка. Машынапіс з аўтарскай праўкай, на беларускай мове.	1957 жн.10	11	
	34.	“Увага – дзеепрыслоўе!”. Граматыка-стылістычныя заметкі. Аўтарызаваны машынапіс, на беларускай мове.	1964 мая 27	24	
	35.	“Заўвагі аб праекце мовазнаўчага слоўніка Беларускай Савецкай Энцыклапедыі”. Аўтарызаваны машынапіс, на беларускай мове.	1968 лют.15	6	

ВОПІС

Парадкавы нумар	Справаводны нумар	ЗАГАЛОЎКІ АДЗІНАК ЗАХАВАННЯ	Даты пачатку і заканчэння (крайнія даты)	Колькасць лістоў	Заўвагі
	36.	“Нас турбуе лёс падручніка роднай мовы”. Нататка аб неабходнасці перавыдання “Беларускай мовы” М. Гурскага, М. Булахавы і М. Марчанкі. Аўтарызаваны машынапіс, на беларускай мове.	1968 лют.16	3	
	37.	“Пра кнігазбыт і спадарожныя збыткі”. Нататка. Аўтарызаваны машынапіс, на беларускай мове.	1969 верас.24	4	
	38.	“Справа культурна-грамадскай важнасці”. Нататка аб неабходнасці пішучых машынак з беларускім шрыфтам. 2 экз. Аўтарызаваны машынапіс з паметкамі аўтара: “Гэта пасылаў у “Звязду”...” і “ А гэта – хадзіла ў “ЛіМ”...”, на беларускай мове. Дадатак: пісьмы рэдакцыі газет “Звязда” і “ЛіМ” да Р. Н. Ключава адносна вышэйгаданай нататкі.	1974 студз., кастр.	8	
	39.	“Аб адной склонавай форме беларускіх прыметнікаў”. Заметкі па граматычнай стылістыцы. Аўтарызаваны машынапіс, на беларускай мове.	1974 снеж.12	10	
	40.	“Дзе ніштавата, а дзе і завельмі”. Заметкі па граматычнай стылістыцы. Аўтарызаваны машынапіс з рукапіснай ўстаўкай аўтара, на беларускай мове. Дадатак: копіі пісьмаў Р. Н. Ключава да В. Ц. [Якавенкі], К. Ц. [Кірэенкі] і Л. К. [Левановіча] па вышэйгаданым пытанні.	1976 лют.22	28	

ВОПІС

Парадкавы нумар	Справаводны нумар	ЗАГАЛОЎКІ АДЗІНАК ЗАХАВАННЯ	Даты пачатку і заканчэння (крайнія даты)	Колькасць лістоў	Заўвагі
	41.	“Затычки, прытычки и втычки к трактату “Современная ономамахия, или О беспредельности академических благоглупостей”. Заўвагі. Машынапіс, на беларускай, рускай мовах.	1982 крас.23	1	
	42.	“Фразеалагічны слоўнік”. Даведка аб удзеле [Р. Н. Ключава] ў складанні вышэйзгаданага слоўніка. Аўтарызаваны машынапіс, на беларускай мове.	1984 снеж.	2	
	43.	“Знакі прыпынку”. Кароткая даведка. Машынапіс, на беларускай мове.	б/д	1	
		4. ТЭЗІСЫ ЛЕКЦЫЙ, ДАКЛАДАЎ І ІНШ. (1965–1974 і б/д)			
	44.	“Об одном нерешенном вопросе белорусской графики”. Тэзісы. Аўтарызаваны машынапіс, на рускай мове.	1965 сак.1	2	
	45.	“Сэнсава-граматычныя асаблівасці дадanych азначальных сказаў”. Тэзісы. Аўтарызаваны машынапіс, на беларускай мове.	1973 лют.12	7	
	46.	“К вопросу о месте причастий в грамматической системе современного белорусского литературного языка”. Тэзісы. 2 экз. Аўтарызаваны машынапіс, на рускай мове.	1973 лют.18	8	
	47.	“О стилистических аспектах литературного жанра”. Тэзісы. Аўтарызаваны машынапіс, на рускай мове.	1973 сак.17	5	

ВОПІС

Парадкавы нумар	Справаводны нумар	ЗАГАЛОЎКІ АДЗІНАК ЗАХАВАННЯ	Даты пачатку і заканчэння (крайнія даты)	Колькасць лістоў	Заўвагі
	48.	“Научно-методические основы специального курса по современной пунктуации”. Тэзісы. Аўтарызаваны машынапіс, на рускай мове.	1974 сак.2	3	
	49.	“Активизация познавательной деятельности студентов при изучении грамматики”. Тэзісы. Аўтограф, машынапіс, на рускай мове.	1974 верас.	3	
	50.	“Складаназалежныя сказы з комплексным падпарадкаваннем”. Тэзісы. Машынапіс, на беларускай мове.	б/д	3	
		5. РЭЦЭНЗІІ, ВОДЗЫВЫ, КРЫТЫЧНЫЯ ЗАЎВАГІ (1958–1984 і б/д)			
		5.1. Рэцэнзіі, водзывы, крытычныя заўвагі на кнігі (1958–1984 і б/д)			
	51.	Рэцэнзія на кнігу “Курс сучаснай беларускай мовы. Марфалогія” (1957 г.). Варыянты. Машынапіс, на беларускай мове.	1958 верас. і б/д	35	
	52.	“Даведнік, які патрабуе ўдакладненняў і дапрацовак”. Крытычныя заўвагі да выдання “Правілы беларускай арфаграфіі і пунктуацыі” (1959 г.). Аўтарызаваны машынапіс з аўтарскай праўкай, на беларускай мове.	1960 сак.16	23	

ВОПІС

Парадкавы нумар	Справаводны нумар	ЗАГАЛОЎКІ АДЗІНАК ЗАХАВАННЯ	Даты пачатку і заканчэння (крайнія даты)	Колькасць лістоў	Заўвагі
	53.	“Першы беларускі падручнік параўнальнай граматыкі ўсходнеславянскіх моў”. Рэцэнзія на кнігу М. І. Гурскага “Параўнальная граматыка рускай і беларускай моў” (1962 г.). Аўтарызаваны машынапіс з паметкай аўтара: “Надрукавана ў “Настаўніцкай газеце” 5 чэрв. 1963 года, № 44”. На беларускай мове.	1962 жн.25	12	
	54.	Водзыў на кнігу А. А. Макарэвіча “Кароткі літаратуразнаўчы слоўнік”. Аўтарызаваны машынапіс з аўтарскай праўкай, на беларускай мове.	1962 верас. 13	2	
	55.	“Новыя працы па беларускай стылістыцы і культуры мовы”. Рэцэнзія на кнігі Ф. Янкоўскага “Пытанні культуры мовы” (1961 г.) і М. Цікоцкага “Практычная стылістыка беларускай мовы. [Ч.І]” (1962 г.) Аўтарызаваны машынапіс, на беларускай мове.	1962 лістап.1	19	
	56.	“Школа чакае большага”. Рэцэнзія на кнігу З. І. Жакавай “Работа над стылістычнымі ошибкамі в школе” (1962 г.). Аўтарызаваны машынапіс, на беларускай мове.	1963 студз.21	9	
	57.	“Дапаможнік высокай метадычнай вартасці”. Рэцэнзія на кнігу Б. В. Пятровіча “Беларуская мова. Дапаможнік для 5–6 кл. вячэрняй ... школы” (1964 г.). Аўтарызаваны машынапіс з паметкамі аўтара, на беларускай мове.	1964 снеж.15	15	

ВОПІС

Парадкавы нумар	Справаводны нумар	ЗАГАЛОЎКІ АДЗІНАК ЗАХАВАННЯ	Даты пачатку і заканчэння (крайнія даты)	Колькасць лістоў	Заўвагі
	58.	“Тым, хто вучыцца і вучыць”. Рэцэнзія на кнігу М. Цікоцкага “Практычная стылістыка беларускай мовы. Ч. II.” (1965 г.). Аўтарызаваны машынапіс, на беларускай мове. Дадатак: пісьмо гал. рэдактара выдавецтва “Вышэйшая школа” М. Раговіча да Р. Н. Клюсава аб прызначэнні яго рэцэнзентам вышэйзгаданай кнігі ў перавыданні 1974 г.	1965 чэрв., 1974 кастр.	12	
	59.	Р. Н. Клюсаў, М. Аўласевіч. “Крытычныя заўвагі”. Рэцэнзія на кнігу А. М. Базыленкі “Пабочныя і ўстаўныя словы, словазлучэнні і сказы ў сучаснай беларускай літаратурнай мове” (1964 г.). Аўтарызаваны машынапіс з аўтарскай праўкай, на беларускай мове.	1966 кастр. 23	12	
	60.	Рэцэнзія на рукапіс 2-га выдання кнігі М. Г. Булахавы “Практыкаванні і матэрыялы па гісторыі беларускай мовы”. Машынапіс, на беларускай мове.	1967 снеж.11	2	
	61.	Водзыў кафедры беларускай мовы Магілёўскага педінстытута на рукапіс кнігі М. С. Яўневіча і П. У. Сцяцко “Сінтаксіс сучаснай беларускай мовы”. Машынапісная копія, падпісаная Р. Н. Клюсавым, на беларускай мове.	1968 сак.21	4	
	62.	Рэцэнзія на рукапіс кнігі Я. М. Камароўскага “Беларуская мова. Арфаграфія: вучэбны дапаможнік для філалагічных факультэтаў”. Аўтарызаваны машынапіс, на беларускай мове.	1970 верас.17	8	

ВОПІС

Парадкавы нумар	Справаводны нумар	ЗАГАЛОЎКІ АДЗІНАК ЗАХАВАННЯ	Даты пачатку і заканчэння (крайнія даты)	Колькасць лістоў	Заўвагі
	63.	Рэцэнзія на рукапіс вучэбна-метадычнага дапаможніка Г. А. Малочкі “Лексика и фразеология русского языка”. Аўтарызаваны машынапіс з рукапіснай паметкай [рэдактара], на рускай мове.	1973 лістап.	24	
	64.	Рэцэнзія на рукапіс кнігі А. Е. Баханькова, І. М. Гайдукевіча і П. П. Шубы “Толковый словарь русского языка (для средних школ Белоруссии)”. Аўтарызаваны машынапіс з аўтарскай праўкай, на рускай мове. Дадатак: пісьмо А. Баханько-ва да Р. Н. Ключава з падзякай за рэцэнзію.	1974 чэрв., 1975 кастр.	34	
	65.	“Родная мова ў крывым люстры”. Крытычныя заўвагі да падручнікаў У. К. Андрэенкі і М. С. Яўневіча “Беларуская мова” для 5–6 кл. (1972 г.) і для 7–8 кл. (1973 г.). Варыянты. Аўтарызаваны машынапіс, на беларускай мове. Дадатак: пісьмо Р. Н. Ключава ў рэдакцыю “Настаўніцкай газеты” адносна вышэйзгаданай рэцэнзіі.	1974 жнів.	45	
	66.	Крытычныя заўвагі адносна зместа артыкула “Мовазнаўства” у макеце Беларускай Савецкай Энцыклапедыі, накіраваныя галоўнай рэдакцыі БелСЭ. Аўтарызаваны машынапіс, на беларускай мове.	1974 лістап. 30	8	
	67.	“Арсеналы роднага слова”. Рэцэнзія на выданне “Тлумачальны слоўнік беларускай мовы: у 5 т.” (1977 г.). Аўтарызаваны машынапіс з рукапіснымі ўстаўкамі аўтара, на беларускай мове.	1978 кастр.25	24	

ВОПІС

Парадкавы нумар	Справаводны нумар	ЗАГАЛОЎКІ АДЗІНАК ЗАХАВАННЯ	Даты пачатку і заканчэння (крайнія даты)	Колькасць лістоў	Заўвагі
	68.	Рэцэнзія на кнігу А. Я. Баханькова “Развіццё лексікі беларускай літаратурнай мовы ў савецкі перыяд” (1982 г.). Аўтарызаваны машынапіс, на беларускай мове.	1983 сак.3	9	
	69.	“Замечания и размышления”. Рэцэнзія на выданне “Русско–белорусский словарь” (1982 г.). 2 экз. Аўтарызаваны машынапіс, на рускай мове.	1984 лістап.	88	
		5.2. Водзвы на доктарскія дысертацыі (1959–1971)			
	70.	Водзыў кафедры беларускай мовы Брэсцкага педінстытута на манаграфію Ю. Ф. Мацкевіч “Морфология глагола в белорусском языке”, прадстаўленую ў якасці доктарскай дысертацыі. Машынапісная копія, падпісаная Р. Н. Ключавым, на рускай мове. Дадатак: пісьмы заг. кафедры бел. мовы Белдзяржуніверсітэта М. І. Жыркевіча да Р. Н. Ключава і Р. Н. Ключава да Ю. Ф. Мацкевіч адносна вышэйгаданай працы.	1959– 1961	23	
	71.	Водзыў на доктарскую дысертацыю М. Г. Булахава “История адективного формообразования и формоупотребления в белорусском языке”. Аўтарызаваны машынапіс, на рускай мове. Дадатак: пісьмо М. Г. Булахава да Р. Н. Ключава з падзякай за водзыў.	1965 чэрв.24	4	

ВОШС

Парадкавы нумар	Справаводны нумар	ЗАГАЛОЎКІ АДЗІНАК ЗАХАВАННЯ	Даты пачатку і заканчэння (крайнія даты)	Колькасць лістоў	Заўвагі
72.		Водзыў кафедры беларускай мовы Магілёўскага педінстытута на манаграфію А. І. Жураўскага “Гісторыя беларускай літаратурнай мовы. Т.1.”, прадстаўленую ў якасці доктарскай дысертацыі. Машынапісная копія, падпісаная Р. Н. Ключавым, на рускай мове.	1968 чэрв.	11	
73.		Водзыў кафедры беларускай мовы Магілёўскага педінстытута на доктарскую дысертацыю П. П. Шубы “Предлог в белорусском языке”. Машынапісная копія, падпісаная Р. Н. Ключавым, на рускай мове.	1971 чэрв.	9	
		5.3. Водзывы на кандыдацкія дысертацыі (1962–1980 і б/д)			
74.		Водзыў на кандыдацкую дысертацыю А. І. Кісялеўскага “Белорусская ботаническая терминология”. Аўтарызаваны машынапіс, на рускай мове.	1962 лістап. 19	4	
75.		Водзыў кафедры беларускай мовы Магілёўскага педінстытута на вучэбны дапаможнік М. Т. Марчанкі “Методика преподавания белорусского языка. Обучение грамоте” (1966 г.), прадстаўлены на атрыманне вучонай ступені кандыдата педагагічных навук. Машынапісная копія, падпісаная Р. Н. Ключавым, на рускай, беларускай мовах. Дадатак: рэцэнзія Р. Н. Ключава на вышэйзгаданы дапаможнік (ранейшага выдання).	1962, 1967	9	

ВОПІС

Парадкавы нумар	Справаводны нумар	ЗАГАЛОЎКІ АДЗІНАК ЗАХАВАННЯ	Даты пачатку і заканчэння (крайнія даты)	Колькасць лістоў	Заўвагі
76.		Папярэдні водзыў і водзыў на кандыдацкую дысртацыю В. Т. Гняўко “Сложные прилагательные в современном белорусском языке”. Аўтарызаваны машынапіс, на рускай мове.	1963, 1964	13	
77.		Водзыў кафедры беларускай мовы Магілёўскага педінстытута на кандыдацкую дысртацыю Я. М. Камароўскага “Беларускі правапіс. (Да пытання аб узаемаадносінах паміж фанетычным і марфалагічным прынцыпамі ў беларускім правапісе)”. Машынапісная копія, падпісаная Р. Н. Ключавым, на беларускай мове.	1965 студз.	13	
78.		Водзыў кафедры беларускай мовы Магілёўскага педінстытута на кандыдацкую дысртацыю Р. П. Паўтарака “Гісторыя інфенітыва ў беларускай мове”. Машынапісная копія, падпісаная Р. Н. Ключавым, на беларускай мове.	1965 сак.	9	
79.		Водзыў кафедры беларускай мовы Магілёўскага педінстытута на аўтарэферат кандыдацкай дысртацыі С. М. Грабчыкава “Словарь языка В. И. Дунина-Марцинкевича и важнейшие особенности лексики писателя”. Машынапісная копія, падпісаная Р. Н. Ключавым, на рускай мове. Дадатак: выписка з пратакола пасяджэння кафедры беларускай мовы Магілёўскага педінстытута, накіраваная ў Інстытут літаратуры ім. Я. Купалы АН БССР, з просьбай аб прысуджэнні С. М. Грабчыкаву вучонай ступені кандыдата філалагічных навук.	1965, 1968	7	

ВОПІС

Парадкавы нумар	Справаводны нумар	ЗАГАЛОЎКІ АДЗІНАК ЗАХАВАННЯ	Даты пачатку і заканчэння (крайнія даты)	Колькасць лістоў	Заўвагі
	80.	Водзыў кафедры беларускай мовы Магілёўскага педінстытута на кандыдацкую дысертацыю Я. М. Адамовіча “Тапанімія і мікратапанімія Случчыны”. Машынапісная копія, падпісаная Р. Н. Клюсавым, на беларускай мове.	1966 студз.	3	
	81.	Водзыў кафедры беларускай мовы Магілёўскага педінстытута на кандыдацкую дысертацыю А. М. Булыкі “Орфографическая система древней белорусской письменности”. Машынапісная копія, падпісаная Р. Н. Клюсавым, на рускай мове.	1966 кастр.	6	
	82.	Водзыў кафедры беларускай мовы Магілёўскага педінстытута на кандыдацкую дысертацыю А. Н. Навумовіч “Конструкции с предлогом “по” в восточнославянских языках”. Машынапісная копія, падпісаная Р. Н. Клюсавым, на рускай мове.	1966 кастр.	6	
	83.	Водзыў кафедраў беларускай і рускай моў Магілёўскага педінстытута на кандыдацкую дысертацыю Г. А. Малочкі “Словообразование прилагательных с формантом “-ск-” в современных восточнославянских языках”. Машынапісная копія, падпісаная Р. Н. Клюсавым, на рускай мове.	1968 май	3	
	84.	Водзыў кафедры беларускай мовы Магілёўскага педінстытута на кандыдацкую дысертацыю Е. М. Івашуціч “Ударение глагола в современном белорусском литературном языке”. Машынапісная копія, падпісаная Р. Н. Клюсавым, на рускай мове.	1971 лістап.	8	

ВОПІС

Парадкавы нумар	Справаводны нумар	ЗАГАЛОЎКІ АДЗІНАК ЗАХАВАННЯ	Даты пачатку і заканчэння (крайнія даты)	Колькасць лістоў	Заўвагі
	85.	Водзыў кафедры беларускай мовы Магілёўскага педінстытута на кандыдацкую дысертацыю А. Е. Курбыкі “Степени сравнения имен прилагательных и конструкции с ними в современном белорусском языке”. Машынапісная копія, завераная пячаткай, на рускай мове.	1971 снеж.	7	
	86.	Водзыў на аўтарэферат кандыдацкай дысертацыі М. І. Канюшкевіч “Атрибутивные отношения в сложноподчиненном предложении”. Аўтарызаваны машынапіс, на рускай мове.	1979 крас.	4	
	87.	Водзыў на кандыдацкую дысертацыю Л. І. Шапавалавай “Формы и функции обращения в современном русском языке”. Аўтарызаваны машынапіс, на рускай мове.	1979 кастр.	2	
	88.	Водзыў на кандыдацкую дысертацыю Н. І. Ратнікавай “Функциональные значения и стилистическая роль предлогов “аб” и “пра” в современном белорусском языке”. Аўтарызаваны машынапіс, на рускай мове. Дадатак: пісьмо прарэктара па навук. працы Белдзяржуніверсітэта І. П. Зяцькова да Р. Н. Ключава аб зацвярджэнні яго афіцыйным апанентам па вышэйгаданай дысертацыі.	1980 сак.– крас.	14	
	89.	Водзыў кафедры беларускай мовы Магілёўскага педінстытута на аўтарэферат кандыдацкай дысертацыі Г. М. Малажай “Перифразы в белорусском литературном языке”. Машынапісная копія, падпісаная Р. Н. Ключавым, на рускай мове.	б/д	2	

ВОПІС

Парадкавы нумар	Справаводны нумар	ЗАГАЛОЎКІ АДЗІНАК ЗАХАВАННЯ	Даты пачатку і заканчэння (крайнія даты)	Колькасць лістоў	Заўвагі
		<p align="center">6. ПІСЬМЫ Р. Н. КЛЮСАВА да розных асоб і ўстаноў (па храналогіі) (1966–1982)</p>			
90.		Пісьмо да [Лепешава ?] Івана Якаўлевіча адносна ўжывання прыметніка “загорянковский”. Аўтарызаваны машынапіс, на рускай мове.	1966 крас.18	2	
91.		Пісьмо ў Прэзідыум Акадэміі навук СССР адносна выбрання доктара філалагічных навук, прафесара Ц. П. Ломцева членам-карэспандэнтам АН СССР. Аўтарызаваны машынапіс, на рускай мове.	1968 кастр.7	2	
92.		Пісьмо ў рэдакцыю мовы, літаратуры і фальклору Беларускай Савецкай Энцыклапедыі адносна ўжывання асобных лінгвістычных тэрмінаў. Аўтарызаваны машынапіс, на беларускай мове. Дадатак: пісьмо заг. рэдакцыі мовы, літаратуры і фальклору БелСЭ Я. Н. Рапановіча да Р. Н. Ключава па вышэйзгаданым пытанні.	1968 кастр. 8, 13	4	
93.		Пісьмо ў рэдакцыю газеты “Магілёўская праўда” адносна ўжывання моўных канструкцый з прыназоўнікам “па”. Аўтарызаваны машынапіс, на беларускай мове.	1971 лют.20	3	

ВОПІС

Парадкавы нумар	Справаводны нумар	ЗАГАЛОЎКІ АДЗІНАК ЗАХАВАННЯ	Даты пачатку і заканчэння (крайнія даты)	Колькасць лістоў	Заўвагі
	94.	Пісьмо да гал. рэдактара выдавецтва “Вышэйшая школа” [Геся] Мікалая Дзмітрыевіча адносна выдання кнігі П. Я. Юргелевіча “Очерк грамматики белорусского языка с историческими комментариями”. Аўтарызаваны машынапіс, на рускай мове.	1973 чэрв.29	1	
	95.	Пісьмо да дырэктара выдавецтва “Навука і тэхніка” Ф. І. Савіцкага адносна выдання “Барколабовской летописи”. Аўтарызаваны машынапіс, на рускай мове.	1974 снеж.20	2	
	96.	Пісьмо да Бірылы Мікалая Васільевіча адносна кіраўніцтва мэтавым аспірантам Інстытута мовазнаўства АН БССР М. Укружскім. Аўтарызаваны машынапіс, на беларускай мове.	1982 студз.3	3	
		7. ДАКУМЕНТЫ ДА БІЯГРАФІІ (1984–1985)			
	97.	“...Повидать бы Ключова полulegenдарного!..”. Верш неўстаноўленай асобы, запісаны Р. Н. Ключавым. Аўтограф, на рускай мове.	1984 чэрв.13	1	
	98.	Аўтабіяграфія. Аўтограф, на рускай мове.	1985 сак.20	2	

У дадзеным вопісе апісаных і пранумараваных адзінак захавання 98
(дзевяноста восем).

Кастрычнік 2009 г. _____

У дадзеным вопісе падшыта і пранумаравана 21 (дваццаць адна) старонка
+ 4 старонкі – уводная частка.

Кастрычнік 2009 г. _____